

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 12 października 2009 roku

ZEW/500/21-1/2009/MP

**Pani
Katarzyna Hall
Minister Edukacji Narodowej**

Szanowne Pani Minister,

otrzymuję coraz więcej sygnałów o problemach, związanych z realizacją podstawy programowej wychowania przedszkolnego, wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół. Z informacji prasowych, jak również z kierowanej do mnie korespondencji i pytań poselskich wynika, że w porozumieniu z rodzicami dzieci sześciolletnich przedszkola będą, jak to jest określone, prowadzić „nielegalne” nauczanie czytania i pisania oraz „potajemnie” korzystać z podręczników.

Nauczyciele i dyrektorzy przedszkoli obawiają się, iż prowadzenie oficjalnych zajęć z nauki czytania i pisania jest niezgodne z nową podstawą programową i może ich narazić na sankcje ze strony kuratorów oświaty.

Z publikacji Ministerstwa Edukacji Narodowej, poświęconej nowej podstawie programowej („Podstawa programowa z komentarzem. Tom I. Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna”) wynika - w mojej ocenie - że na poziomie wychowania przedszkolnego można uczyć dzieci czytania i pisania, ponieważ programy autorskie mogą rozszerzać to, co jest zalecane w podstawie programowej. Ministerstwo zastrzega jedynie, że nie może się to odbywać kosztem wykształcenia gotowości dzieci do nauki czytania i pisania. W sprzyjających warunkach edukacyjnych można więc, a nawet trzeba tak zrealizować proces nauczania, aby uczniowie wiedzieli i umieli o wiele więcej niż tego wymaga podstawa programowa.

W świetle powyższego, na mocy art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), zwracam się do Pani Minister o przekazanie informacji o działaniach informacyjno-edukacyjnych, jakie podjął kierowany przez Panią Minister resort w celu przybliżenia dyrektorom, nauczycielom i rodzicom zasad nowej podstawy programowej oraz wyjaśnienie, czy i na ile obawy dyrektorów i nauczycieli są zasadne.

Proszę również o informację, co Pani Minister zamierza zrobić, aby te obawy rozwiązać i uspokoić społeczne emocje, tym samym gwarantując dzieciom właściwe warunki do nauki w rozpoczynającym się roku szkolnym.

Z wyrazami szacunku
Marek Szmajdzki

**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**

Warszawa, 2009-10-28

DPN-DP-5000-92/2009

**Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka**

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na pismo Nr [REDAKTED] z dnia 12 października 2009 r. uprzejmie informuję, że podstawa programowa wychowania przedszkolnego określona w Załączniku nr 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17) opisuje proces wspomagania rozwoju i edukacji dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym.

Ministerstwo Edukacji Narodowej dołożyło wszelkich starań, aby tekst rozporządzenia był dostępny dla wszystkich zainteresowanych nim podmiotów. Natomiast w celu przybliżenia oraz objaśnienia zmian, jakie wprowadza reforma programowa, Ministerstwo podjęło wiele działań informacyjno – edukacyjnych dla dyrektorów, nauczycieli oraz rodziców.

Uprzejmie informuję, że od kwietnia do czerwca 2009 r. nauczyciele konsultanci i doradcy metodyczni przeprowadzili z radami pedagogicznymi w szkołach podstawowych i gimnazjach spotkania informacyjne na temat zmiany programowej, których celem było wzbogacenie wiedzy nauczycieli na temat założeń, treści, sposobów wsparcia przy wdrażaniu nowej podstawy programowej, jak też poinformowanie o dostępnych źródłach informacji dotyczących założeń i zawartości nowej podstawy programowej i sposobów wsparcia warsztatu metodycznego nauczycieli.

W ramach działań informacyjno – edukacyjnych realizowanych przez MEN rozesłano do wszystkich przedszkoli i szkół Komentarz do podstawy programowej. Zawiera on wszystkie fragmenty podstawy programowej dotyczące poszczególnych zajęć oraz komentarze ekspertów, pozwalające lepiej zrozumieć intencje twórców podstawy. Poszczególne tomy zawierają również pewne informacje ogólne, związane ze zmianami programowymi i organizacyjnymi wchodzącymi do polskich szkół, wynikającymi z tych nowelizacji. Tom I komentarzy poświęcony jest edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Znajdują się w nim szczegółowe informacje dotyczące realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego, w tym szczególnie istotna dla właściwego rozumienia wprowadzanych zmian uwaga, że:

(...) na poziomie wychowania przedszkolnego można uczyć dzieci czytania, ponieważ programy autorskie mają rozszerzać to, co jest zalecane w podstawie programowej.

Nie może się to jednak odbywać kosztem wykształcenia gotowości dzieci do nauki czytania w połączeniu z nauką pisania.

Dyrektorzy przedszkoli oraz nauczyciele przedszkolni otrzymali szczególnie istotną pomoc w postaci gotowych programów wychowania przedszkolnego wyłonionych pod koniec sierpnia br. w konkursie przeprowadzonym przez CODN pod patronatem MEN na najlepszy program wychowania przedszkolnego. Programy nagrodzone zostały upowszechnione, tzn. można je pobrać ze strony internetowej Ministerstwa. Warto zaznaczyć, że poziom nadesłanych prac był bardzo wysoki. Uczestnicy konkursu wykazali się znajomością nowej podstawy programowej oraz umiejętnością dostosowania jej do nowych realiów społecznych, organizacyjnych i programowych.

Szczególnie ważnym działaniem w przedmiotowym zakresie jest realizowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej wraz z Centralnym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli projekt systemowy „**Wdrażanie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół**”. W wyniku realizacji tego projektu zostanie przeszkolonych 600 nauczycieli konsultantów oraz doradców metodycznych z całego kraju. Podstawowym celem szkoleń jest przygotowanie konsultantów ds. podstawy programowej do efektywnego i skutecznego wspierania nauczycieli w pracy z nową podstawą programową, a także przygotowanie materiałów metodycznych związanych z nową podstawą programową dla nauczycieli.

Ponadto dyrektorzy oraz nauczyciele, w tym dyrektorzy oraz nauczyciele przedszkoli mogą kierować pytania w formie elektronicznej do ekspertów oraz autorów podstawy programowej za pośrednictwem interaktywnej strony internetowej www.reformaprogramowa.men.gov.pl

Równie skuteczną i pomocną jest ogólnie dostępna na stronie głównej Ministerstwa platforma informacyjno – komunikacyjna **Reforma programowa. Pytania i odpowiedzi**.

Uprzejmie informuję, że Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w dniu 5 listopada br. organizuje w swojej siedzibie dla nauczycieli konsultantów, doradców metodycznych oraz nauczycieli wychowania przedszkolnego konferencję pn. **Rok Przedszkolaka – rokiem zmian**, podsumowującą przygotowania do wdrożenia reformy programowej na etapie wychowania przedszkolnego.

CODN w celu udzielania prawnego wsparcia rozpoczął realizację projektu **Czytelnia internetowa dla dyrektorów** skierowanego do dyrektorów przedszkoli, dyrektorów szkół, w których prowadzone są oddziały przedszkolne, osób prowadzących punkty i zespoły przedszkolne, nauczycieli wychowania przedszkolnego oraz wszystkich zainteresowanych tematyką edukacji przedszkolnej. Na łamach e-czytelni będą zamieszczane autorskie artykuły dotyczące prawnych, organizacyjnych i metodycznych aspektów funkcjonowania placówek przedszkolnych. W ramach projektu dyrektorzy będą mieli również możliwość podjęcia współpracy w tworzeniu zasobów czytelnicy. Wykorzystując zamieszczone poniżej okno dialogowe, mogą oni zgłaszać:

- propozycje najbardziej przydatnych tematów, które warto prezentować na łamach czytelnicy - najczęściej powtarzające się propozycje będą brane pod uwagę przy przygotowywaniu kolejnych artykułów,

- propozycje tematyki własnych opracowań/ przykładów dobrej praktyki/ sprawdzonych rozwiązań, które chcieliby zaprezentować w czytelnicy w formie artykułu.

Wziąwszy pod uwagę powyższe, można przyjąć, że liczba oraz zakres działań informacyjno – edukacyjnych powinny skutecznie przekazać zarówno dyrektorom, nauczycielom, jak i rodzicom rzetelną wiedzę na temat reformy programowej, w tym reformy wychowania przedszkolnego.

Z wyrazami szacunku

w/z MINISTRA
SEKRETARZ STANU

Krystyna Szumilas